

ZIEKTEVERZUIM

Werkgevers grijpen in tegen werkstress

Kosten verzuim schieten omhoog

Johan Leupen en Sandra Olsthoorn
Amsterdam

Grote werkgevers ontwikkelen in toeneemende mate preventief beleid om excessieve werkstress te verminderen en de burn-out-risico's beheersbaar te houden. Uit een rondgang van het FD blijkt dat veel bedrijven op AEX-niveau zich actief gaan bemoeien met de gezondheid van hun personeel, in reactie op de snelgroeiende kosten van psychisch verzuim. Door nieuwe regelgeving krijgt het bedrijfsleven vaker zelf de rekening daarvan gepresenteerd.

Er groeit ook besef in bestuurskamers dat interventie noodzakelijk is om de inzetbaarheid van personeel op lange termijn te garanderen, na zes crisisjaren waarin vaak efficiëncyslag op efficiëncyslag werd gestapeld.

Toonaangevende bedrijven waaronder Heineken, Accenture, ASML, Shell, accountant EY en auto-importeur Pon hebben daarvoor de functie van gezondheidsmanager gecreëerd: functionarissen die fulltime bezig zijn met medische controles en beïnvloeding van de levensstijl van werknemers, bijvoorbeeld door sport en betere voedingspatronen te promoten.

Chipmachinemaker ASML adviseert werknemers bijvoorbeeld hoe laat te eten en slapen voorafgaand aan een intercontinentale vlucht. Daarvoor biedt het bedrijf sinds kort bijvoorbeeld alle 8000 medewerkers een digitale gezondheidscoach in de vorm van een app op hun telefoon. Via sensoren in de telefoon volgt de app onder meer slaappatronen en lichaamsbeweging van de gebruiker. Voor een bedrijf dat met vijf ploegendiensten werkt om de productie 24 uur per dag door te kunnen laten draaien, is het ingewikkeld om de werkdruk te verlagen, zegt vitaliteitsmanager Maaïke Thijssen: 'Je kunt mensen alleen helpen om ermee om te gaan.'

Bij consultant Accenture doorlopen honderden medewerkers een intensief maandenlang programma met workshops over stressreductie, voedingspatronen, en bewegingstherapie.

Hoe soft het ook moge klinken om je als werkgever te bekommeren om dieetclubjes en het bioritme van je personeel, vaak ligt er een hard verdienmodel ten grondslag aan de programma's. Accenture bijvoorbeeld is erin geslaagd het psychisch verzuim en de zorgconsumptie per medewerker te reduceren sinds de introductie

ILLUSTRATIE: ERIK VAREKAMP

van zijn vitaliteitsprogramma. En ASML heeft het verzuim in twee jaar teruggebracht van bijna 4% tot 2,3%. Langzaam aan dringt het besef bij bedrijven door dat je je juist moet richten op de mensen die nog gezond zijn, zegt directeur Petra van de Goorbergh van Oval, de brancheorganisatie voor arbodiensten. 'Je bent als bedrijf ook gek als je dat niet doet: duurzame inzetbaarheid kan ontzettend veel geld opleveren.'

De schade die Nederland lijdt door werkgerelateerde stress en beroepsziekten is significant, en groeit hard: het stressgerelateerd verzuim lag in het eerste halfjaar van 2014 acht keer hoger dan in 2009, blijkt uit een analyse van arbodienst Arboned. Over 2012 gemeten zijn de totale kosten van psychisch verzuim € 2,2 mrd, becijferde TNO eind oktober.

De nood van verzuimpreventie is de afgelopen jaren alleen maar gegroeid doordat de pensioenleeftijd is verhoogd, en werkgevers hun mensen langer aan boord moeten houden. Ook wentelt de overheid de verantwoordelijkheid voor verzuim en arbeidsongeschiktheid nadrukkelijker op werkgevers af. Zo zijn ook uitzenders tegenwoordig net zoals andere werkgevers verplicht tot twee jaar loondoorbetaling bij ziekte. En door de nieuwe Ziektewet zijn bedrijven ook verantwoordelijk voor zieke ex-werknemers. Vanaf 2016 moeten ze bovendien mee gaan betalen aan uitkeringen wegens arbeidsongeschiktheid.

Adviseur arbeidsomstandigheden Wim van Veelen van vakcentrale FNV vindt echter de opkomst van de gezondheidsmanager een zorgelijke vorm van deregulering, waarbij werkgevers hun bevoegdheden te buiten dreigen te gaan en privé-informatie verzamelen die vervolgens tegen de werknemers gebruikt kan worden. 'De kern van het probleem is dat "health managers", net als bedrijfsartsen, gedreven worden door commerciële belangen: ze worden betaald door de werkgever en zijn niet onafhankelijk. Dat is de weeffout in dit systeem.'

